

Úvod

Jako horizontální priority byly v programovacím období 2004-2006 označovány rovné příležitosti, udržitelný rozvoj, informační společnost a vyvážený rozvoj regionů. Z těchto priorit majících oporu v nařízení č. 1260/99 a Rámci podpory Společenství, zůstává pro léta 2007-2013 jako horizontální rovné příležitosti a životní prostředí.

Článek 16 Nařízení Rady (ES) o obecných ustanovení týkající se EFRR, ESF a FS v letech 2007-13 ukládá členským státům povinnost zohlednit princip rovných příležitostí žen a mužů a princip nediskriminace při provádění strukturálních fondů. Jelikož mají členské státy dbát na tento fakt v rámci jednotlivých fází přípravy a realizace SF, je třeba princip rovných příležitostí chápat jako průřezový či horizontální a zohlednit ho při přípravě programových dokumentů. Zlepšování kvality životního prostředí je uváděno mezi cíli strukturálních fondů v článku 3 obecného nařízení.

Zpracovatelé operačních programů mohou pro svůj program vybrat větší množství průřezových témat, společnými však zůstávají **rovné příležitosti a životní prostředí**.

Aby nedocházelo jen k formálnímu vyplňování kolonek, je nezbytné, aby byla horizontální témata cíleně sledována a monitorována v těch intervencích operačních programů, ke kterým má horizontální téma vazbu. (Při stavbě silnic se vliv na rovné příležitosti bude dokládat těžko, na druhou stranu je v tomto případě relevantní vliv na životní prostředí) – blíže viz následující kapitola. Míru relevance určuje ŘO v programových dokumentech. Žadatelů budou dokládat vliv projektů na rovné příležitosti a životní prostředí u těch aktivit operačních programů, které vykazují vztah k rovným příležitostem nebo životnímu prostředí.

Programování a horizontální témata

Je žádoucí, aby OP obsahovaly informaci o plánovaném přístupu operačního programu k principu rovných příležitostí a životního prostředí.

Konkrétní akce na podporu horizontálních témat v rámci implementace OP, včetně jejich zohlednění ve výběrových kritériích projektu a v jednotlivých výzvách k předkládání projektu, budou popsány v prováděcím dokumentu OP. Rámcí podpory Společenství, resp. Národní rámec politiky soudržnosti připraví aktualizaci Manuálu horizontálních priorit pro 2007-2013 jako metodickou podporu pro zpracovatele prováděcích dokumentů.

Rovné příležitosti a EFRR:

U Evropského regionálního fondu budou rovné příležitosti zohledněny u opatření, která podporují infrastrukturu lidských zdrojů nebo vznik systémů, které jsou v konečném důsledku spojeny s podporou osob.

Rovné příležitosti a ESF:

Horizontální téma rovné příležitosti je stoprocentně relevantní u programů podpořených z Evropského sociálního fondu. U těchto programů je nezbytné v rámci programování přezkoumat vazbu mezi prioritami programu a rovnými příležitostmi a odpovědět si na následující otázky:

Je cílem priority/opatření vznik či udržení pracovních míst? Je daná priorita v konečném důsledku spojena s podporou osob?

Pokud je odpověď na tyto otázky kladná, je nezbytné provést analýzu vlivů, které bude mít priorita na situaci žen a mužů v daném regionu a prioritu programu doplnit o akce podporující rovné příležitosti. Při zpracování analýzy je žádoucí použít statistiky členěné dle pohlaví. Příkladem mohou být statistiky o zaměstnanosti, nezaměstnanosti, míře aktivity nebo o odborných školeních, kvalifikacích a úrovni dovedností.

Rovné příležitosti je nutné propojit s následujícími tématy podporovanými ze SF:

- **Zaměstnanost:** zlepšení podmínek pro návrat do práce (sladění rodinného a pracovního života) pro rodiče vracející se z rodičovské dovolené (poradenství, rekvalifikace), pro samoživitele; podpora podnikových iniciativ, které přispívají k zvýšení zaměstnanosti žen/mužů starajících se o děti předškolního věku.
- **Podnikání:** Poradenství při zakládání podniků zacílené na podnikatelky; Podpora prorodinné politiky firem
- **Vzdělávání:** Podpora genderově spravedlivého vzdělávání a zaměstnávání v oborech zaměřených na budoucnost (např. technické obory, IT)
- **Výzkum, vývoj, inovace:** vytváření podmínek pro tvorbu pracovních míst pro muže a ženy ve vědě a výzkumu

Životní prostředí:

Existuje vazba mezi programovou prioritou a životním prostředím? Může být programová priorita doplněna o aspekty životního prostředí tak, aby měla jako celek pozitivní vliv na životní prostředí?

Mají-li projekty z určité priority či opatření působit pozitivně k životnímu prostředí, je nutné, aby byly tyto požadavky jasně formulovány do operačního programu jako předpoklad pro obdržení dotace. (Př.: Výstavba nové infrastruktury bude podpořena v okamžiku, kdy stavba použije recyklovaný materiál; zvýší akumulaci schopnosti krajiny. Podnik s ekologickým auditem bude mít větší šanci na získání dotace než podnik bez tohoto auditu apod.). Nemusí se jednat pouze o stavební projekty, které mají vztah k životnímu prostředí. Pozitivně mohou působit školící projekty, jejichž cílem je zavedení/ posílení environmentálního vzdělávání.